

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2000

Vyhlásené: 29.03.2000

Časová verzia predpisu účinná od: 29.03.2000

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

106

OZNÁMENIE

Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky oznamuje, že 6. júla 1999 bola v Budapešti podpísaná Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarskej republiky o medzinárodnej cestnej osobnej a nákladnej doprave. Dohoda nadobudla platnosť po uplynutí jedného mesiaca odo dňa výmeny nót, t. j. 29. decembra 1999, na základe článku 20 ods. 1. Dňom nadobudnutia platnosti tejto dohody sa končí vo vzťahu medzi Slovenskou republikou a Maďarskou republikou platnosť Dohody medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Maďarskej republiky o medzinárodnej cestnej doprave podpísanej 12. apríla 1969 v Budapešti (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 125/1969 Zb.).

DOHODA medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarskej republiky o medzinárodnej cestnej osobnej a nákladnej doprave

Vláda Slovenskej republiky a vláda Maďarskej republiky (ďalej len „zmluvné strany“)

vedené úsilím o náležitú koordináciu požiadaviek zahraničného obchodu,

v snahe upraviť cestnú osobnú dopravu a prepravu tovaru bez akejkoľvek diskriminácie na základe reciprocity,

majúc na zreteli, že rozvoj príslušných kontaktov v cestnej doprave smerujúcej na hraničné priechody je spoločným záujmom,

vedené želaním napomáhať medzinárodnú cestnú osobnú dopravu a prepravu tovaru,

so zreteľom na požiadavky ochrany životného prostredia a bezpečnosti dopravy

dohodli sa takto:

I. ČASŤ**Článok 1****Oblasť použitia**

(1) Táto dohoda upravuje na základe príslušných vnútroštátnych právnych predpisov štátov zmluvných strán medzinárodnú dopravu osôb a prepravu tovaru vykonávanú oprávnenými dopravcami ktoréhokoľvek štátu zmluvných strán medzi Slovenskou republikou a Maďarskou republikou, ako aj tranzitnú dopravu cez tieto štáty.

(2) Ustanovenia tejto dohody sa nedotýkajú práv a záväzkov zmluvných strán, ktoré vyplývajú z iných medzinárodných dohôd.

II. ČASŤ**OSOBNÁ DOPRAVA****Článok 2****Pojmy**

(1) V zmysle tejto dohody osobná doprava je preprava osôb aj s batožinou autobusmi za cestovné alebo na vlastný účet, ďalej osobnými motorovými vozidlami (taxík alebo prenajaté vozidlo) za poplatok. Toto sa vzťahuje aj na jazdy naprázdno spojené s týmito prepravnými službami.

(2) Autobus je motorové vozidlo, ktoré na základe konštrukcie a vybavenia je spôsobilé a určené na prepravu viac ako deviatich osôb vrátane vodiča. Osobné motorové vozidlo je vozidlo, ktoré na základe konštrukcie a vybavenia je spôsobilé a určené na prepravu najviac deviatich osôb.

Článok 3**Pravidelná autobusová doprava**

(1) Pravidelná autobusová doprava je pravidelná preprava osôb na určitej linke podľa stanoveného a zverejneného cestovného poriadku, cestovného a prepravných podmienok, s určenými zastávkami na nastupovanie a vystupovanie cestujúcich. Vzťahuje sa to aj na dopravu, ktorá v podstate spĺňa podmienky stanovené na pravidelnú dopravu.

(2) V zmysle tejto dohody sa za pravidelnú dopravu pokladá každá preprava, ktorá má takýto charakter v zmysle odseku 1 nezávisle od toho, kto zabezpečuje vypravovanie spojov. Patrí sem aj pravidelná preprava určitých skupín osôb s vylúčením iných cestujúcich. Takáto preprava,

predovšetkým zamestnancov medzi bydliskom a pracoviskom, sa pokladá za „osobitnú formu pravidelnej dopravy“.

(3) Na zriadenie pravidelných liniek vo vzájomnej alebo tranzitnej doprave je potrebné povolenie príslušných orgánov štátov oboch zmluvných strán. Povolenie sa vydáva na základe vzájomnej dohody príslušných orgánov štátov oboch zmluvných strán a na základe platných právnych predpisov štátu príslušnej zmluvnej strany s platnosťou na najviac päť rokov.

(4) Na zmenu trasy linky, zastávok, cestovného poriadku, cestovného alebo podmienok prepravy je potrebný predchádzajúci súhlas príslušných orgánov štátov oboch zmluvných strán. Táto požiadavka sa vzťahuje aj na pozastavenie prevádzky podľa cestovného poriadku.

(5) Žiadosti o zriadenie pravidelných liniek, ako aj žiadosti podľa odseku 4 sa podávajú príslušným orgánom štátu zmluvnej strany, na ktorého území je sídlo dopravcu. Žiadosti spolu so stanoviskom ministerstva dopravy tejto zmluvnej strany treba zaslať ministerstvu dopravy druhej zmluvnej strany.

(6) V žiadosti podľa odseku 5 treba uviesť tieto údaje:

- a) meno a priezvisko dopravcu, resp. názov firmy a úplnú adresu dopravcu, ktorý žiadosť podáva,
- b) druh dopravy,
- c) čas platnosti požadovaného povolenia,
- d) čas prevádzky a frekvenciu spojov (napr. denne, týždenne),
- e) cestovný poriadok,
- f) presnú trasu linky, zastávky (určené na nastupovanie a vystupovanie cestujúcich alebo na iné účely, ako aj hraničné priechody),
- g) dĺžku trasy v kilometroch tam aj späť,
- h) dĺžku cesty najazdenej za jeden deň,
- i) pracovný čas vodičov za volantom, ako aj čas na oddych,
- j) počet miest na sedenie v prevádzkovaných autobusoch,
- k) cestovné osobnej dopravy (cenník) a podmienky prepravy.

Článok 4

Kyvadlová autobusová doprava

(1) Kyvadlová doprava je dopravná služba, pri ktorej sú vopred vytvorené skupiny cestujúcich viacerými jazdami tam a späť prepravované vždy z rovnakého východiskového miesta do rovnakého cieľového miesta. Tieto skupiny zložené z cestujúcich, ktorí absolvovali cestu tam, budú prepravené späť do východiskovej stanice pri neskoršej jazde. Prvá jazda kyvadlovej dopravy späť a posledná jazda tam musia byť naprázdno.

(2) Priradenie niektorej dopravnej služby ku kyvadlovej doprave nie je dotknuté tým, že niektorí cestujúci so súhlasom príslušných orgánov štátu zmluvnej strany alebo štátov zmluvných strán absolvujú cestu späť s inou skupinou na rozdiel od ustanovenia odseku 1.

(3) Kyvadlová doprava sa vykonáva na základe povolenia príslušného orgánu štátu druhej zmluvnej strany. Žiadosť o vydanie povolenia sa podáva príslušnému orgánu štátu zmluvnej strany, v ktorom je sídlo dopravcu. Ministerstvo dopravy tejto zmluvnej strany priamo postúpi žiadosti ministerstvu dopravy druhej zmluvnej strany. Žiadosť sa podáva najmenej 60 dní pred začatím dopravy. Zmluvné strany s osobitným zreteľom na tranzitnú kyvadlovú dopravu sa môžu v rámci zmiešanej komisie zriadenej podľa článku 18 dohodnúť aj na inom postupe.

(4) V žiadostiach o povolenie na kyvadlovú dopravu podľa odseku 3 treba uviesť okrem údajov uvedených v článku 3 ods. 6 aj čas a počet jazd, ďalej údaje o miestach, hoteloch alebo iných zariadeniach, v ktorých budú cestujúci ubytovaní počas pobytu, ako aj dĺžku ich pobytu.

(5) Zmiešaná komisia vytvorená podľa článku 18 vypracúva v odôvodnených prípadoch zásady postupu pri schvaľovaní povolení, formuláre povolení a upresňuje príslušné orgány.

(6) V prípade kyvadlovej dopravy podľa odseku 1 musí dopravca vyhotoviť zoznam cestujúcich, ktorý pri vstupe na územie štátu druhej zmluvnej strany opečiatkuje jej colný orgán.

Článok 5

Príležitostná autobusová doprava

(1) Príležitostná autobusová doprava je doprava, ktorá sa nepokladá ani za pravidelnú dopravu podľa článku 3 a ani za kyvadlovú dopravu podľa článku 4.

(2) Na príležitostnú dopravu medzi obidvoma štátmi a na tranzitnú dopravu sa nevyžaduje povolenie, ak ide

- a) o jazdu vykonávanú jedným motorovým vozidlom, ktoré prepravuje na celej trase rovnakú skupinu cestujúcich a privezie ju do východiskového miesta (okružná jazda so zatvorenými dverami), alebo
- b) o dopravu, pri ktorej sú cestou tam prepravovaní cestujúci a spätná jazda je jazdou naprázdno, alebo
- c) o jazdu naprázdno tam, s cieľom naložiť a prepraviť späť do východiskového miesta skupinu cestujúcich, ktorú prepravil ten istý dopravca spôsobom podľa písmena b).

(3) Pri príležitostnej doprave cestujúci počas cesty nesmú ani nastupovať ani vystupovať, iba ak by to povolili príslušné orgány štátu druhej zmluvnej strany.

(4) Na vykonávanie príležitostnej autobusovej dopravy, ktorá nespĺňa ustanovenie odseku 2, sa vyžaduje vždy povolenie príslušného orgánu štátu druhej zmluvnej strany. Žiadosť o povolenie sa predkladá priamo príslušnému orgánu štátu druhej zmluvnej strany najmenej štyri týždne pred začatím dopravy.

(5) V žiadosti podľa odseku 4 treba uviesť tieto údaje:

- a) meno a priezvisko dopravcu alebo názov a úplnú adresu firmy, prípadne meno a adresu organizátora cesty, ktorý prepravu objednal,
- b) účel (popis) cesty,
- c) názov štátu, v ktorom sa skupina cestujúcich vytvorila,
- d) východiskové a cieľové miesto jazdy, ako aj štát pôvodu cestujúcich,
- e) trasu s udaním hraničných priechodov,
- f) údaje o ceste tam aj späť s uvedením, či sa uskutočňuje s cestujúcimi alebo ide o jazdu naprázdno,
- g) čas vedenia vozidla a čas odpočinku vodičov,
- h) štátne poznávacie značky použitých autobusov a počet miest na sedenie v nich.

(6) Kontrolné doklady na príležitostnú dopravu bez povolenia sa dohodnú v zmiešanej komisii zriadenej podľa článku 18.

Článok 6

Podmienky prepravy osôb autobusmi

Povolenia vydané podľa článku 3 ods. 3, článku 4 ods. 3, ako aj článku 5 ods. 3 a 5 môže použiť iba dopravca, pre ktorého boli vydané. Povolenia sú neprenosné na iného dopravcu a nemožno ich v príležitostnej doprave použiť pre iné vozidlo, než pre ktoré sa vydali. Dopravca, na ktorého meno sa povolenie vystavilo, môže v rámci pravidelnej dopravy so súhlasom príslušného orgánu štátu druhej zmluvnej strany zaradiť do vykonávania dopravy zmluvného dopravcu z niektorého štátu zmluvných strán. V tomto prípade musí byť názov zmluvného dopravcu tiež uvedený v povolení.

Článok 7

Preprava osôb osobnými motorovými vozidlami

Osobnými motorovými vozidlami, ktorými sa zabezpečuje preprava osôb (taxíky alebo prenajaté vozidlá), možno z územia štátu zmluvnej strany, na ktorom sú tieto vozidlá evidované, prepravovať cestujúcich na územie štátu druhej zmluvnej strany a vrátiť sa naprázdno alebo s prepravovanými cestujúcimi na územie štátu zmluvnej strany, v ktorom sú evidované, bez povolenia.

III. ČASŤ

NÁKLADNÁ DOPRAVA

Článok 8

Doprava podliehajúca povoleniu

Dopravca, ktorý podľa ustanovení článku 10 prepravuje tovar alebo vykonáva dopravu naprázdno medzi územím štátu, v ktorom je použité nákladné motorové vozidlo evidované, a územím štátu druhej zmluvnej strany (doprava medzi obidvoma štátmi), musí mať povolenie príslušného orgánu štátu tejto zmluvnej strany, a to aj pri každej tranzitnej doprave a jazde naprázdno cez územie štátu druhej zmluvnej strany.

Článok 9

Podmienky prepravy tovaru

(1) Povolenie sa vydáva pre konkrétne vozidlo dopravcu a je zároveň platné pre príves alebo náves ťahaný týmto vozidlom nezávisle od toho, v ktorom štáte je príves alebo náves evidovaný.

(2) Povolenie možno vydať len dopravcovi, ktorý je oprávnený svojím vozidlom prepravovať tovar v medzinárodnej cestnej doprave podľa právnych noriem a ďalších predpisov štátu zmluvnej strany, v ktorom je vozidlo evidované.

(3) Povolenie môže použiť iba dopravca, na ktorého meno je vystavené. Povolenie sa nemôže bez súhlasu vydávajúceho orgánu odovzdať ďalšiemu dopravcovi.

Článok 10

Používanie a platnosť povolení

(1) Povolenie oprávňuje prepravovať tovar po ceste a vykonávať dopravu naprázdno, ak ide o prepravu

- a) medzi územím štátu zmluvnej strany, v ktorom je vozidlo evidované, a územím štátu druhej zmluvnej strany a naopak,
- b) motorovým vozidlom evidovaným v štáte jednej zmluvnej strany cez územie štátu druhej zmluvnej strany do tretieho štátu a naopak (tranzitná doprava).

(2) Povolenie počas lehoty platnosti povolenia oprávňuje buď na neobmedzený počet jazd (trvalé povolenie), alebo na jednu jazdu tam a späť počas lehoty platnosti (povolenie na jazdu).

(3) Osobitné povolenie je potrebné na prepravu tovaru z územia štátu druhej zmluvnej strany do tretieho štátu (doprava do tretieho štátu), pri ktorej musí vozidlo prechádzať územím štátu, v ktorom je evidované, po obvykle používaných dopravných trasách. Toto osobitné povolenie platí pre tranzitnú, ako aj pre bilaterálnu dopravu.

(4) Povolenia uvedené v odsekoch 1 až 3 tohto článku môžu byť buď oslobodené od daní alebo tiež podliehať daňovej povinnosti. Počet povolení oslobodených od daní a podliehajúcich daňovej povinnosti sa určuje podľa článku 13 ods. 1.

(5) K nákladnej doprave vykonávanej podľa tejto dohody sú potrebné príslušné nákladné listy, ktoré svojou formou musia spĺňať medzinárodné dohody (CMR).

Článok 11

Doprava nepodliehajúca povoleniu

(1) Bez povolenia možno vykonávať tieto druhy prepravy:

- a) preprava tovaru a materiálov určených výlučne na účely reklamy alebo výučby (napr. tovar na veľtrhy a výstavy),
- b) preprava zariadení a ich príslušenstva na účely divadelných, filmových, športových a cirkusových podujatí, prehliadok alebo na rozhlasové, filmové a televízne záznamy, ak sa tieto zariadenia dovážajú alebo vyvážajú iba dočasne,
- c) preprava poškodených alebo opravovaných vozidiel (spätný prevoz),
- d) preprava rakiev alebo urien s telesnými pozostatkami zosnulých osôb,
- e) preprava motorovými vozidlami, ktorých celková hmotnosť vrátane prívesu nepresahuje 7,5 tony,
- f) preprava liekov, zdravotníckych prostriedkov, zariadení a iných materiálov určených na rýchlu pomoc predovšetkým v prípade živeľnej pohromy, nešťastia alebo prírodnej katastrofy (zásielky humanitárnej pomoci),
- g) preprava živých zvierat,
- h) preprava (hnutelých) vecí pri sťahovaní,
- i) preprava poštových zásielok,
- j) preprava umeleckých predmetov a diel,
- k) preprava batožiny prívesmi motorových vozidiel určených na dopravu osôb,
- l) preprava na vlastný účet,
- m) prihraničná preprava tovaru, ktorá je prepravou medzi obcami nachádzajúcimi sa v pásme 60 km vzdušnou čiarou od hraničnej čiary. Zoznam obcí v hraničnom pásme je uvedený v zozname schválenom zmiešanou komisiou zriadenou podľa článku 18,
- n) preprava tovaru veľkej hodnoty špeciálnymi vozidlami, ktoré sú sprevádzané policajnými vozidlami alebo inými bezpečnostnými silami,
- o) príležitostná preprava tovaru na letisko alebo z letiska v prípade príležitostného presmerovania leteckých liniek.

Bez povolenia možno vykonávať jazdy naprázdno spojené s uvedenými druhmi prepravy, ako aj jazdy motorových vozidiel z výroby po vlastnej osi (autobusov, nákladných motorových vozidiel s prívesmi alebo bez nich).

(2) Zmiešaná komisia zriadená podľa článku 18 môže oslobodiť od povoľovacej povinnosti aj ďalšie druhy prepravy.

Článok 12

Hmotnosť a rozmery motorových vozidiel

(1) Zmluvné strany sa zaväzujú, že motorové vozidlá, ktoré dostali povolenie na prepravu tovaru na území štátu druhej zmluvnej strany, nebudú znevýhodnené z hľadiska úpravy hornej hranice hmotnosti a rozmerov vozidiel oproti iným motorovým vozidlám schváleným v tomto štáte.

(2) Ak hmotnosť a rozmery nákladu alebo motorového vozidla prekročia hornú hranicu povolenú v štáte druhej zmluvnej strany alebo porušia predpisy o preprave nebezpečných vecí, vyžaduje sa osobitné povolenie vydané príslušným orgánom štátu tejto zmluvnej strany. Tento orgán môže stanoviť dopravné obmedzenia alebo určiť konkrétnu dopravnú trasu.

Článok 13

Počet a druh povolení

(1) Zmiešaná komisia zriadená podľa článku 18 so zreteľom na potreby zahraničného obchodu a tranzitnej dopravy stanovuje pre obe zmluvné strany počet a druh povolení vydávaných na jednotlivé roky.

(2) Stanovený počet povolení možno v odôvodnenom prípade upraviť so zreteľom na ustanovenia článku 18.

(3) Obsah a formu povolení stanovuje zmiešaná komisia.

IV. ČASŤ

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 14

Kabotáž

Dopravcovia štátu jednej zmluvnej strany môžu vykonávať prepravu osôb a tovaru medzi dvoma miestami na území štátu druhej zmluvnej strany iba na základe osobitného povolenia príslušných orgánov štátu danej zmluvnej strany.

Článok 15

Kontrolné doklady

Povolenia, doklady alebo iné nákladné a sprievodné listy potrebné podľa tejto dohody treba v prípade jász upravených touto dohodou, resp. pri preprave mať vo vozidle a predložiť ich na požiadanie kontrolným orgánom na preskúmanie. Príslušné doklady sa musia kompletne vyplniť pred začatím cesty.

Článok 16

Finančné ustanovenia

(1) Podľa ustanovení tejto dohody pod pojmom oslobodenie od daňovej povinnosti alebo daňová povinnosť sa rozumie na území Slovenskej republiky cestná daň a na území Maďarskej republiky daň z motorových vozidiel. Motorové vozidlá určené na osobnú prepravu a nákladné motorové vozidlá vykonávajúce prepravu, ktorá sa podľa ustanovenia článku 11 dohody môže vykonávať bez povolenia, sú oslobodené od uvedených daní.

(2) Táto dohoda s výnimkou ustanovenia odseku 4 tohto článku neoslobodzuje od povinnosti uhradiť daň z pridanej hodnoty a spotrebnú daň, ako aj poplatky za používanie ciest, resp. iné

poplatky za použitie infraštruktúry. Dohoda rovnako neoslobodzuje od povinnosti zaplatiť finančné pokuty alebo správne poplatky, ktoré sú stanovené právnymi predpismi štátov zmluvných strán, napríklad za prekročenie celkovej dovolenej hmotnosti a zaťaženia náprav.

(3) Na základe tejto dohody sú oslobodené od cla, daní a iných platieb náhradné dielce dovezené na opravu poruchy motorového vozidla vykonávajúceho prepravu osôb alebo nákladu, ku ktorej došlo na území štátu druhej zmluvnej strany. Vymenené náhradné dielce sa musia vyviešť späť do štátu, v ktorom je toto motorové vozidlo evidované, alebo sa musia zlikvidovať pod kontrolou colného orgánu, prípadne bezplatne ponúknuť v prospech štátu.

(4) Pohonné látky v štandardných výrobcach pevne zabudovaných nádržiach motorového vozidla určené na pohon motorového vozidla a jeho prevádzku pri kontrolovanej teplote, ako aj mazivá sú na území štátu druhej zmluvnej strany oslobodené od cla, daní a iných platieb.

Článok 17

Porušenie dohody

(1) Dopravcovia štátov oboch zmluvných strán sú povinní dodržiavať právne predpisy o cestnej doprave a premávke platné na území druhého štátu, ako aj platné colné predpisy.

(2) V prípade porušenia ustanovení tejto dohody dopravcom alebo jeho zamestnancom môžu príslušné orgány štátu, ktorý vydal technický preukaz motorového vozidla, na žiadosť orgánu štátu zmluvnej strany, na ktorého území k porušeniu došlo, v rámci platných právnych predpisov prijať tieto opatrenia:

- a) vyzvať zodpovedného dopravcu na dodržiavanie platných právnych predpisov (upozornenie),
- b) dočasne vylúčiť dopravcu z účasti na vykonávaní dopravy.

(3) Ak došlo k opakovanému porušeniu práva na území štátu jednej zmluvnej strany, jeho príslušný orgán môže priamo prijať opatrenie uvedené v odseku 2 písm. b), ktoré zároveň oznámi príslušnému orgánu štátu druhej zmluvnej strany.

(4) Príslušné orgány štátov zmluvných strán sa navzájom informujú o prijatých opatreniach aj so zreteľom na vnútroštátne právne predpisy o ochrane osobných údajov.

Článok 18

Zmiešaná komisia

Zástupcovia ministerstiev dopravy oboch zmluvných strán zriadia zmiešanú komisiu. Zmiešaná komisia sa môže zvolať na žiadosť ktorejkoľvek zmluvnej strany na účely zabezpečenia riadneho plnenia tejto dohody. V prípade potreby zmiešaná komisia zapojením svojich ďalších príslušných orgánov vypracúva návrhy na rozvoj dopravy podľa tejto dohody, ako aj na prípravu príslušnej aproximácie k zmeneným právnym predpisom.

Článok 19

Ochrana životného prostredia

Zmluvné strany budú podporovať nasadzovanie moderných vozidiel do prepravy uvedenej v článku 1, ktoré majú nízku hlučnosť, nízke emisie škodlivých látok a spĺňajú všetky dopravno-technické bezpečnostné predpisy.

V. ČASŤ
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 20
Platnosť a vypovedanie

(1) Táto dohoda nadobudne platnosť po uplynutí jedného mesiaca odo dňa výmeny nôt, ktorými si zmluvné strany oznámia, že boli splnené ich vnútroštátne právne predpisy potrebné na nadobudnutie platnosti tejto dohody.

(2) Dňom nadobudnutia platnosti tejto dohody sa končí vo vzťahu medzi Slovenskou republikou a Maďarskou republikou platnosť Dohody medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Maďarskej ľudovej republiky o medzinárodnej cestnej doprave podpísanej 12. apríla 1969 v Budapešti.

(3) Táto dohoda sa uzaviera na neurčitý čas. Platnosť dohody trvá až do jej písomného vypovedania niektorou zmluvnou stranou. V takom prípade platnosť dohody skončí po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa doručenia oznámenia o výpovedi druhej zmluvnej strane.

Dané v Budapešti 6. júla 1999 v dvoch pôvodných vyhotoveniach, každé v slovenskom a maďarskom jazyku, pričom obe znenia majú rovnakú platnosť.

Za vládu

Slovenskej republiky:

Gabriel Palacka v. r.

Za vládu

Maďarskej republiky:

Katona Kálmán v. r.

